

Loon- en arbeidsvoorwaarden

Functieclassificatie, loonschalen en indexmechanisme

Collectieve arbeidsovereenkomst van 26 januari 2009 tot vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden

C.A.O. 26.01.2009

Hoofdstuk I Toepassingsgebied

Artikel 1

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en de werknemers van :

- de inrichtingen die aan de wet op de ziekenhuizen onderworpen zijn;
- de psychiatrische verzorgingstehuizen;

Onder werknemers wordt verstaan, het mannelijk en vrouwelijk werklieden- en bediendenpersoneel.

Hoofdstuk II Algemene opmerkingen

Artikel 2

De bepalingen van deze collectieve arbeidsovereenkomsten stellen de algemene regelen vast welke van toepassing zijn op al de werknemers en beogen slechts minimumlonen te bepalen terwijl aan de partijen de vrijheid wordt gelaten gunstiger voorwaarden overeen te komen, waarin onder meer rekening wordt gehouden met de bijzondere bekwaamheden en de persoonlijke verdienste van de betrokkenen.

Zij mogen geen afbreuk doen aan de bepalingen welke voor de werknemers gunstiger zijn, daar waar dergelijke toestand bestaat.

Artikel 3

Het loon van de werknemer wordt vastgesteld in de schaal verbonden aan zijn graad.

Voor elk van deze schalen is een structuur bepaald die herneemt:

- een jaarlijkse minimumverloning;
- verloningen, genoemd: "schalen", resulterend in periodieke jaarlijkse verhogingen of in tweejaarlijkse verhogingen;
- een jaarlijkse maximumverloing.

De bedragen vermeld in bijlage I corresponderen met de jaarlijkse verloningen aan 100 %.

Artikel 4

De in deze collectieve arbeidsovereenkomst vastgestelde graden zijn zowel van toepassing op het vrouwelijk als op het mannelijk personeel.

Hoofdstuk III Werknemers die hoofdzakelijk handenarbeid verrichten

Artikel 5

Aan de werknemers die hoofdzakelijk handenarbeid verrichten worden volgende graden toegekend :

- ongeschoold werkman - onderhoudsman;
- halfgeschoold werkman B;
- geschoold werkman A;
- geschoold werkman B;
- eerste werkman A;
- eerste werkman B;
- ploegbaas B;
- werkleider;
- werkmeester.

Artikel 6 - Toekenningsmodaliteiten tot de graden

De graad van ongeschoold werkman en onderhoudswerkman wordt toegekend aan de werknemer die niet in het bezit is van een diploma, brevet of getuigschrift.

De graad van halfgeschoold werkman B wordt toegekend aan de werknemer die een vorming of beroepsbekwaamheid bezit gelijk aan het lager secundair beroepsonderwijs of onvolledig lager secundair technisch onderwijs.

De graad van geschoold werkman A wordt toegekend aan de werknemer die een vorming of beroepsbekwaamheid bezit, gelijk aan het hoger secundair beroepsonderwijs of het lager secundair technisch onderwijs.

De graad van geschoold werkman B wordt toegekend aan de werknemer die een vorming of beroepsbekwaamheid bezit, gelijk aan het hoger secundair beroepsonderwijs of het lager secundair technisch onderwijs en die bovendien een bijkomende vorming heeft genoten voor zijn functie.

De graad van eerste werkman A wordt toegekend aan de werknemer die een vorming of beroepsbekwaamheid bezit, gelijk aan het hoger secundair technisch onderwijs.

De graad van eerste werkman B wordt toegekend aan de werknemer die een vorming of beroepsbekwaamheid bezit, gelijk aan het hoger secundair technisch onderwijs en die bovendien een bijkomende vorming heeft genoten voor zijn functie.

De graad van ploegbaas B wordt toegekend aan de werknemer die verantwoordelijk is voor een groep werklieden en met een coördinatie-opdracht voor de activiteiten van deze groep is belast.

De graad van werkleider wordt toegekend aan de werknemer die de leiding heeft van het geheel van de werklieden en belast is met een coördinatieopdracht voor de activiteiten van het geheel van de werklieden.

De graad van werkmeester wordt toegekend aan de werknemer die in het bezit is van een diploma van hogere scholing en/of specialisatie.

Artikel 7 - Loonschalen

- de schaal 1.12 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van ongeschoold of halfgeschoold werkmán B en onderhoudswerkmán.
- de schaal 1.14 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van geschoold werkmán A.
- de schaal 1.22 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van geschoold werkmán B.
- de schaal 1.26 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van eerste werkmán A.
- de schaal 1.30 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van eerste werkmán B.
- de schaal 1.40 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van ploegbaas B.
- de schaal 1.54 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van werkleider.
- de schaal 1.59 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van werkmeester.

Artikel 8

Het bedrag van het uurloon toegekend aan de graden vermeld in artikel 6 is, voor de loonschalen vermeld in artikel 7, gelijk aan een fractie van het jaarloon, waarvan de teller 1 is en de noemer het aantal verplichte werkuren per week vermenigvuldigd met 52.

Hoofdstuk IV Werknemers die hoofdzakelijk intellectuele arbeid verrichten

Afdeling 1 - Administratief personeel

Artikel 9

Aan het administratief personeel worden volgende graden toegekend :

- klasseerder;
- expeditionair;
- klerk;
- klerk-typist;
- eerstaanwezend klerk;
- eerstaanwezend klerk-typist;
- hoofdklerk; hoofdklerk-typist;
- klerk-stenotypist;
- eerstaanwezend klerk-stenotypist;
- hoofdklerk-stenotypist;
- opsteller;
- rekenplichtig opsteller;

- directiesecretaris;
- eerstaanwezend directiesecretaris;
- onderbureauchef;
- bestuurschef;
- verificateur;
- maatschappelijk assistent;
- hoofd maatschappelijk assistent;
- bestuurssecretaris.

Artikel 10 - Toekenningsvoorwaarden tot de graden

- a) De graden van klasseerder en expeditionair worden toegekend aan de werknemer die niet in het bezit is van een diploma, brevet of getuigschrift.

- b) De graden van klerk, klerk-typist, eerstaanwezend klerk, eerstaanwezend klerk-typisch, hoofdklerk, hoofdklerk-typist, klerk-stenotypist, eerstaanwezend klerk-stenotypist en hoofdklerk-stenotypist worden toegekend aan de werknemer die in het bezit is van één van volgende diploma's of getuigschriften :
 1. gehomologeerd getuigschrift van lagere secundaire studies of gelijkwaardig getuigschrift uitgereikt door een van regeringswege samengestelde examencommissie;
 2. diploma van een tot de groep handel, administratie en organisatie behorende afdeling van een lagere secundaire technische leergang van een inrichting voor technisch onderwijs opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat, uitgereikt na een cyclus van ten minste zeventien maanden;
 3. brevet van de afdeling "bureauwerk" of "kantoorwerk" uitgereikt door een hogere secundaire beroepsschool opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat;
 4. diploma of studiegetuigschrift waaruit blijkt dat de eerste drie jaren middelbaar onderwijs met vrucht werden gevolgd en beëindigd voor het schooljaar 1965-1966 in een door de Staat opgerichte, gesubsidieerde of erkende inrichting van middelbaar of technisch onderwijs;
 5. studiegetuigschrift waaruit blijkt dat de eerste twee jaar lagere normaalstudies, aangevat onder de regeling van kracht op 31 augustus 1957, met vrucht werden gevolgd;
 6. diploma of getuigschrift waaruit blijkt dat de eerste drie jaar studies in een technische school of in een technische afdeling toegevoegd aan een middelbare school opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat en gerangschikt in één van volgende categorieën : A3, A6/A3, A6/C1/A3, A3A, A7/A3, C1, C5/C1, C2/Aa, met vrucht werden gevolgd;
 7. eindexamen of getuigschrift uitgereikt na een cyclus van ten minste zeventien maanden door een inrichting voor technisch onderwijs gerangschikt in categorie B3/B2, opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat en welke bij de toelating een diploma eist van volledige lagere secundaire studies of het welslagen voor een daarmee gelijkgesteld toelatingsexamen.

- c) De graden van opsteller, rekenplichtig opsteller, directiesecretaris, eerstaanwezende directiesecretaris, onderbureauchef, bestuurschef en verificateur worden toegekend aan de werknemer die in het bezit is van één van volgende diploma's of getuigschriften :
1. gehomologeerd eindgetuigschrift of erkend diploma van middelbare studies van de hogere graad, ofwel : eindgetuigschrift van middelbare studies van de hogere graad en welslagen in – of vrijstelling van – het voorbereidend examen georganiseerd door de universiteit met het oog op de toelating tot de studies welke tot een wetenschappelijke graad leiden;
 2. getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs uitgereikt door de examencommissie van de Staat voor het hoger middelbaar onderwijs;
 3. eindexamen van hoger onderwijs van het korte type volgens volledig leerplan uitgereikt door een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat of door een van overheidswege samengestelde examencommissie;
 4. gehomologeerd diploma van hogere secundaire technische studies of eindgetuigschrift van studies in een hogere secundaire technische school, na een cyclus van zes jaar met vrucht volbrachte secundaire studies, uitgereikt door een inrichting van technisch onderwijs opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat of door een van overheidswege samengestelde examencommissie;
 5. diploma van een tot de groep handel, administratie en organisatie behorende afdeling van een hogere secundaire technische leergang van een inrichting voor technisch onderwijs opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat, uitgereikt na een cyclus van ten minste zevenhonderd vijftig lestijden;
 6. diploma van een tot de groep handel, administratie en organisatie behorende afdeling van het economisch hoger onderwijs van het korte type sector "sociale promotie", uitgereikt door een inrichting opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat;
 7. kandidaatdiploma of –getuigschrift uitgereikt na een cyclus van ten minste twee jaar studie door een door de Staat opgerichte, gesubsidieerde of erkende hogere technische school van de derde graad, categorie A5;
 8. getuigschrift uitgereikt na een van de voorbereidende proeven voorgeschreven door de artikelen 10, 10bis en 12 van de gecoördineerde wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens;
 9. eindexamen of studiegetuigschrift uitgereikt door een inrichting voor technisch onderwijs opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat en gerangschikt in volgende categorieën : A1, A6/A1, A7/A1, C1/A1, A8/A1, A1/D, A2/An, C1/D, C5/C1/D en C1/An;
 10. eindexamen of getuigschrift na drie jaar studies van de hogere secundaire cyclus uitgereikt door een inrichting voor technisch onderwijs opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat en gerangschikt in volgende categorieën : A2, A6/A2, A6/C1/A2, A7/A2, A8/A2, A2/A, C1, C1/A, C5/C1, C1/A2, voor zover evenwel de houders van deze diploma's of getuigschriften met vrucht een volledige cyclus van zes jaar studies, volgend op de lagere studies, hebben gevolgd;
 11. eindexamen of –getuigschrift uitgereikt na een cyclus van ten minste zevenhonderd vijftig lestijden door een inrichting van technisch onderwijs

gerangschikt in de categorie B3/B1 opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat en welke, bij de toelating, een diploma eist van volledige hogere secundaire studies of het welslagen voor een daarmee gelijkgesteld toelatingsexamen.

- d) de graad van maatschappelijk assistent wordt toegekend aan de werknemer die in het bezit is van een diploma van maatschappelijk assistent.
- e) De graad van hoofdmaatschappelijk assistent wordt toegekend voor zover de dienst ten minste vier maatschappelijke assistenten omvat.
- f) De graad van bestuurssecretaris wordt toegekend aan de werknemer die in het bezit is van één van volgende diploma's of getuigschriften :
 1. wettelijk diploma van de academische graden van licentiaat, ingenieur of geaggregeerde;
 2. wetenschappelijk diploma van dezelfde graden, met of zonder bijkomende kwalificatie, uitgereikt door de Belgische universiteiten met inbegrip van de aan deze universiteiten geannexeerde scholen, door de bij de wet met universiteiten gelijkgestelde scholen voor graden welke zij krachtens de wet verlenen indien de studies ten minste vier jaar hebben omvat, ook wanneer een gedeelte van deze studies niet in een van voormelde onderwijsinrichtingen werd volbracht;
 3. diploma van licentiaat in de handelswetenschappen, met of zonder bijkomende kwalificatie van handelsingenieur, van licentiaat in de bestuurswetenschappen, van licentiaat-vertaler of van licentiaat-tolk uitgereikt overeenkomstig de wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs, door een van staatswege opgerichte, gesubsidieerde of erkende inrichting van hoger onderwijs van het lange type;
 4. diploma van licentiaat in de politieke wetenschappen, de sociale wetenschappen, de bestuurswetenschappen en de handelswetenschappen ter bekroning van studies welke vóór 1 oktober 1943 werden aangevangen en ten minste een cyclus van drie jaar hebben omvat;
 5. diploma van licentiaat in de handelswetenschappen met of zonder bijkomende kwalificatie, van handelsingenieur, van licentiaat-vertaler of van licentiaat-tolk uitgereikt, overeenkomstig de wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs, door van staatswege opgerichte, gesubsidieerde of erkende inrichtingen van hoger technisch onderwijs van de derde graad, categorie A5;
 6. eindexamen of –getuigschrift uitgereikt na een cyclus van vijf jaar door de afdeling bestuurswetenschappen van het “Institut d’enseignement supérieur Lucien Cooremans” te Brussel, of het “Hoger Instituut voor bestuurs- en handelswetenschappen” te Brussel, of het “Provinciaal Hoger Instituut voor bestuurswetenschappen” te Antwerpen.

Artikel 11 - Loonschalen

- de schaal 1.12 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van klasseerder en van de graad van expeditionair.

- de schaal 1.22 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van klerk en klerk-typist.
- de schaal 1.26 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van eerstaanwend klerk en eerstaanwend klerk-typist.
- de schaal 1.40 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van hoofdklerk en hoofdklerk-typist.
- de schaal 1.24 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van klerk-stenotypist.
- de schaal 1.30 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van eerstaanwend klerk-stenotypist.
- de schaal 1.45 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van hoofdklerk-stenotypist.
- de schaal 1.50 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van opsteller.
- de schaal 1.31 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van rekenplichtig opsteller.
- de schaal 1.39 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van directiesecretaris.
- de schaal 1.53 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van eerstaanwend directiesecretaris.
- de schaal 1.47 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van onderbureauchef.
- de schaal 1.62 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van verificateur.
- de schaal 1.63 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van bestuurschef.
- de schaal 1.55-1.61-1.77 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van maatschappelijk assistent.
- de schaal 1.78 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van hoofd maatschappelijk assistent
- de schaal 1.80 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van bestuurssecretaris.

Afdeling 2 - Technisch en paramedisch personeel

Artikel 12

Aan het technisch en paramedisch personeel worden volgende graden toegekend :

- klasseerder;
- expeditionair;
- klerk;
- eerstaanwend klerk;
- hoofdklerk;
- opsteller;
- laborant;
- diëtist, kinesitherapeut, ergotherapeut, logopedist, ergotherapeut eerste klasse, logopedist eerste klasse, assistent klinisch laboratorium eerste klasse en anderen;
- eerstaanwend diëtist, eerstaanwend kinesitherapeut, eerstaanwend logopedist, eerstaanwend assistent klinisch laboratorium;
- hoofd assistent klinisch laboratorium;
- technisch ingenieur;
- eerstaanwend technisch ingenieur;
- industrieel ingenieur.

Artikel 13 - Toekenningsvoorwaarden tot de graden

- a) De graden van klasseerder, expeditionair, klerk, eerstaanwendend klerk, hoofdklerk en opsteller worden toegekend overeenkomstig de bepalingen voorzien in artikel 11 betreffende het administratief personeel.
- b) De graad van laborant wordt toegekend aan de werknemer die in het bezit is van een diploma van hoger secundair technisch onderwijs (A2).
- c) De graden van diëtist, kinesitherapeut, ergotherapeut, logopedist, assistent klinisch laboratorium en anderen worden toegekend respectievelijk aan de werknemer die in het bezit is van een diploma van gegradueerde in de dieetleer, kinesitherapie, ergotherapie, logopedie, klinische scheikunde en andere.
- d) De graad van hoofdassistent klinisch laboratorium wordt toegekend voor zover hij een afdeling beheert welke ten minste tien eenheden omvat.
- e) De graad van technisch ingenieur wordt toegekend aan de werknemer die in het bezit is van een diploma van technisch ingenieur.
- f) De graad van eerstaanwendend technisch ingenieur wordt toegekend aan de werknemer die in het bezit is van een diploma van technisch ingenieur en die bovendien een bijkomende vorming heeft genoten voor zijn functie.
- g) De graad van industrieel ingenieur wordt toegekend aan de werknemer die in het bezit is van een diploma van industrieel ingenieur of waarvan het diploma gelijkgesteld is overeenkomstig de bepalingen van de wet van 18 februari 1977 betreffende de inrichting van het hoger onderwijs en inzonderheid van het technisch hoger en het agrarisch onderwijs van het lange type.

Artikel 14 - Loonschalen

De schalen voorzien in artikel 11 voor het administratief personeel worden toegekend aan de titularissen van de graad van klasseerder, expeditionair, klerk, eerstaanwendend klerk, hoofdklerk en opsteller.

- De schaal 1.43-1.55 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van laborant.
- De schaal 1.55-1.61-1.77 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van diëtist, kinesitherapeut, ergotherapeut, logopedist en assistent klinisch laboratorium en anderen.
- De schaal 1.78 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van hoofdassistent klinisch laboratorium.
- De schaal 1.66 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van technisch ingenieur.
- De schaal 1.81 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van eerstaanwendend technisch ingenieur.
- De schaal 1.80 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van industrieel ingenieur.

Afdeling 3 - Verplegingspersoneel en verzorgend personeel

Artikel 15

Aan het verplegingspersoneel worden volgende graden toegekend :

- “hoofdvroedvrouw” – hoofdverpleegkundige;
- “adjunct-hoofdvroedvrouw”
- adjunct-hoofdverpleegkundige;
- “vroedvrouw” – gegradueerde verpleegkundige;
- gebrevetteerde verpleegkundige;
- verpleegassistent (nieuwe benaming : ziekenhuisassistent);
- ziekenhuisoppasser – ziekenverzorger;
- kinderverzorger – sanitaire helper;
- gezinshelper – bejaardenhelper.

Artikel 16 - Toekenningsvoorwaarden tot de graden

a) De graad van “hoofdvroedvrouw” of hoofdverpleegkundige (gekwalificeerde verplegende) wordt toegekend aan de “vroedvrouw” of de verpleegkundige die de leiding heeft van een verpleeggroep waarvoor hij verantwoordelijk is. Deze verpleeggroep omvat het personeel voor één verpleegeenheid.

b) De graad van adjunct-“hoofdvroedvrouw” of adjunct-hoofdverpleegkundige (gekwalificeerde verplegende) wordt toegekend aan de “vroedvrouw” of de verpleegkundige die de “hoofdvroedvrouw” of de hoofdverpleegkundige bijstaat in zijn leiding van de verpleeggroep waarvoor hij verantwoordelijk is.

c) De graad van “vroedvrouw” of gegradueerde verpleegkundige wordt toegekend aan de houder van het diploma van “vroedvrouw” of gegradueerde verpleegkundige of degene die is gerechtigd de titel “vroedvrouw” of gegradueerde verpleegkundige te voeren, overeenkomstig het koninklijk besluit van 17 augustus 1957, houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder het diploma van “vroedvrouw” of verpleegkundige wordt toegekend.

f) De graad van gebrevetteerde verpleegkundige wordt toegekend aan de houder van het brevet van ziekenverpleegkundige of van een diploma van verpleegkundige van een hoger niveau.

g) De graad van verpleegassistent wordt toegekend aan de houder van het brevet van verpleegassistent ingesteld bij koninklijk besluit van 17 augustus 1957, of van een brevet of diploma met een hoger niveau.

De graad van verpleegassistent wordt eveneens toegekend aan de houder van het getuigschrift van ziekenoppasser of ziekenverzorger die :

- ofwel geslaagd is in het voorexamen voorzien bij artikel 6 van het koninklijk besluit van 13 augustus 1962;
- ofwel geslaagd is in een professionele proef.

h) De graad van ziekenoppasser of ziekenverzorger wordt toegekend aan de houder van een getuigschrift van ziekenoppasser of ziekenverzorger.

i) De graad van kinderverzorger wordt toegekend aan de houder van een brevet van kinderverzorger, ingesteld bij koninklijk besluit van 17 augustus 1957.

j) De graad van sanitaire helper wordt toegekend aan de houder van een brevet van sanitaire helper.

k) De graad van gezins- of bejaardenhelper wordt toegekend aan de houder van een bekwaamheidsgetuigschrift.

Artikel 17 - Loonschalen

a) Verplegings- en verzorgingspersoneel

De schaal 1.78 S wordt toegekend aan de titularissen van de graad van “hoofdvroedvrouw” en hoofdverplegende (mannen en vrouwen).

De schaal 1.61-1.77 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van adjunct-“hoofdvroedvrouw” en adjunct-hoofdverpleegkundige.

De schaal 1.55-1.61-1.77 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van “vroedvrouw” en gegradueerde verpleegkundige alsmede bij overgangsregeling aan de verpleegkundigen-titularissen van het diploma A2 (oud stelsel) in dienst voor 1 augustus 1964.

De schaal 1.43-1.55 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van gebrevetteerde verpleegkundige.

De verpleegkundiges-titularissen van het diploma A2 (oud stelsel) in dienst na 1 augustus 1964 genieten dezelfde bezoldigingsregeling als de gebrevetteerde verpleegkundiges.

De basisschaal 1.40-1.57 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van ziekenhuisassistent.

De schaal 1.35 wordt toegekend aan de titularissen van de graad van kinderverzorg(st)er en sanitair help(st)er.

De schaal 1.26 wordt toegekend aan de gezins- en bejaardenhelp(st)er, in het bezit van het attest, afgeleverd door de bevoegde minister of staatssecretaris.

De schaal 1.22 wordt toegekend aan de gezins- en bejaardenhelp(st)er, niet in het bezit van voornoemd attest.

De schaal 1.22 wordt toegekend aan het niet gediplomeerd hulppersoneel en huishoudelijk personeel, dat niet in het bezit is van een diploma, attest, brevet, of getuigschrift vereist voor een taak welke tot de werkelijke verpleging hoort.

b) Valorisatie van bijkomende voorwaarden, meer bepaald betreffende de studies vereist voor de benoeming van het verplegings- en verzorgingspersoneel.

De valorisatie van genoemde voorwaarden mag geschieden op basis van één tweejaarlijkse verhoging, geldend voor de loonschalen van de betrokken graad, zonder hierbij het maximum van de betrokken loonschaal te overschrijden, voor het diploma van bijkomende specialisatie en voor het diploma van gegradueerde sociaal verpleegkundige, op voorwaarde nochtans dat dit diploma werkelijk wordt vereist bij het begeven van de betrekking of voor de uitoefening van de functie.

Hoofdstuk V - Gemeenschappelijke bepalingen

a) Bevordering

Artikel 18

Op het ogenblik van zijn bevordering van een categorie naar een andere, heeft elk personeelslid onmiddellijk recht op de loonschaal van de nieuwe functie welke hij uitoefent, rekening houdend met de verworven anciënniteit.

b) Koppeling van de lonen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen

Artikel 19

§1

Al de in deze collectieve arbeidsovereenkomst voorziene lonen, evenals de werkelijk uitbetaalde lonen, worden gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk, overeenkomstig de modaliteiten welke zijn vastgesteld bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmede rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid van de arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

Zij worden beschouwd als zijnde in overeenstemming met het spilindexcijfer 138.01(basis 1981) (cfr. 102.02 basis 1988), vereffening aan 100 % op 1 januari 1990. Bij het sluiten van deze collectieve arbeidsovereenkomst geldt de vereffeningsscoëfficiënt van 148,59% die sinds 1 september 2008 van kracht is.

§2

Het geïndexeerde maandloon is gelijk aan het door twaalf gedeelde geïndexeerde jaarloon met twee decimalen

Het geïndexeerde uurloon is gelijk aan het door 1976 (in het stelsel van de 38-urenweek) gedeelde jaarloon, met vier decimalen.

De afronding gebeurt door het cijfer na de af te ronden decimaal te verwaarlozen als het lager is dan vijf en door het af te ronden decimaal naar de hogere eenheid te brengen als gelijk is aan of hoger is dan vijf.

c) Voordelen in natura

Artikel 20

De werknemers die inwonen moeten de kosten ervan dragen volgens een met de werkgever te sluiten overeenkomst. De inwoningskosten mogen evenwel maandelijks de bedragen niet overschrijden welke zijn vastgesteld bij art. 20 van het koninklijk besluit van 28 december 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

d) Verlof voor deelneming aan examens

Artikel 21

De werknemer mag, mits akkoord van de werkgever, afwezig zijn de dag van een examen dat betrekking heeft op de functies uitgeoefend in de instelling.

e) Gewaarborgd loon

Artikel 22

Een maandelijks minimumloon van 1.071,98 euro is gewaarborgd aan het personeel. Dit loon omvat de haard- en standplaatsvergoeding.

Hoofdstuk V - Slotbepalingen

Artikel 23

Deze collectieve arbeidsovereenkomst vervangt de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 december 1982, gesloten in het Paritair Subcomité voor de inrichtingen onderworpen aan de wet op de ziekenhuizen, tot vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden van sommige werknemers (KB van 12 juli 1983 – BS van 13 december 1983).

Artikel 24

Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 januari 2009.
Zij is gesloten voor onbepaalde duur.

Zij kan worden opgezegd door elk der partijen, mits een opzeggingstermijn van drie maanden gericht bij een ter post aangetekende brief aan de voorzitter van het Paritair Comité voor de gezondheidsinrichtingen en -diensten.

Harmonisatie barema zorgkundigen

Collectieve arbeidsovereenkomst van 7 november 2013 mbt de harmonisatie van de barema's van de zorgkundigen

C.A.O. 07.11.2013

Artikel 1

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op alle werkgevers en werknemers van de hierna volgende instellingen die ressorteren onder het paritair comité voor de gezondheidsinstellingen en –diensten.

- de inrichtingen die aan de wet op de ziekenhuizen onderworpen zijn;
- de psychiatrische verzorgingstehuizen;
- de rusthuizen voor bejaarden, de rust- en verzorgingstehuizen en de dagverzorgingscentra;
- de revalidatiecentra;
- de initiatieven van beschut wonen;
- de diensten voor thuisverpleging;
- de geïntegreerde diensten voor thuisverzorging;
- de diensten voor het Bloed van het Rode Kruis van België;
- de medisch-pediatische centra;
- de wijkgezondheidscentra.

Onder werknemers wordt verstaan: het mannelijk en vrouwelijk werklie- en bediendepersoneel.

Artikel 2

§ 1. Het bestaande barema 1.35 wordt op uniforme wijze toegekend aan alle werknemers die beschikken over een definitieve registratie als zorgkundige (of, in voorkomend geval, beschikken over een voorlopige registratie als zorgkundige), zoals bepaald door het Koninklijk Besluit van 12 januari 2006 tot vaststelling van de verpleegkundige activiteiten die de zorgkundigen mogen uitvoeren en de voorwaarden waaronder de zorgkundigen deze handelingen mogen stellen, en door het Koninklijk Besluit van 12 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels om geregistreerd te worden als zorgkundige of in voorkomend geval, beschikken over een voorlopige registratie als zorgkundige, en die effectief de functie van zorgkundige uitoefenen zoals omschreven in de hogervermelde koninklijke besluiten.

§2. Onder het barema 1.35 wordt verstaan wat volgt:

- In de instellingen die onderworpen zijn aan de wet op de ziekenhuizen en de psychiatrische verzorgingstehuizen, het barema bedoeld in Artikel 17, a) 7e alinea van de collectieve arbeidsovereenkomst van 26/01/2009, tot vaststelling van de loon- en arbeidsvoorwaarden voor de privé-ziekenhuizen (KB 7/05/2010, BS 27/07/2010)
- In de rusthuizen voor bejaarden, de rust- en verzorgingstehuizen en de dagverzorgingscentra, het barema bedoeld in Artikel 6, 4e categorie van de collectieve arbeidsovereenkomst van 26/01/2009, betreffende de harmonisatie van

de baremieke weddenschalen van de rusthuizen voor bejaarden en de rust- en verzorgingstehuizen met het baremieke weddenschalen van het personeel van de private ziekenhuizen (KB 28/06/2009, BS 1/10/2009).

- In de diensten voor thuisverpleging wordt voor de toepassing van artikel 2, §1 van deze collectieve arbeidsovereenkomst bedoeld de gelijkstelling met het "verzorgend en verplegend personeel categorie II", zoals bepaald in de collectieve arbeidsovereenkomst van 07/12/2000 betreffende de harmonisatie van de baremieke weddeschalen voor het personeel van de sector van de thuisverpleging met de baremieke weddeschalen voor het personeel van de privé-ziekenhuizen, art. 13 en 14 en de weddeschaal 1.35 in de bijlage, (Koninklijk Besluit van 04/05/2004 | Belgisch Staatsblad van 29/06/2004).
- In de revalidatiecentra wordt voor de toepassing van artikel 2, §1 van deze collectieve arbeidsovereenkomst bedoeld de gelijkstelling met het "verzorgend en verplegend personeel met de graad van kinderverzorg(st)er en sanitair help(st)er", zoals bepaald in de collectieve arbeidsovereenkomst van 26/01/2009 betreffende de arbeids- en loonvoorwaarden, art. 10-12 en de weddeschaal 1.35 in de bijlage, (Koninklijk Besluit van 03/08/2012 | Belgisch Staatsblad van 09/11/2012).
- In de initiatieven voor beschut wonen voor psychiatrische patiënten wordt uitsluitend voor de toepassing van artikel 2, §1 van deze collectieve arbeidsovereenkomst de regeling toegepast van de privé-ziekenhuizen, zoals bepaald in de collectieve arbeidsovereenkomst van 26/01/2009 tot vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden voor de privé-ziekenhuizen, artikel 17, a) 7e alinea en de weddeschaal 1.35 in de bijlage, (Koninklijk Besluit van 07/05/2010 | Belgisch Staatsblad van 27/07/2010).
- In de wijkgezondheidscentra wordt voor de toepassing van artikel 2, §1 van deze collectieve arbeidsovereenkomst de regeling toegepast van de privé-ziekenhuizen, zoals bepaald in de collectieve arbeidsovereenkomst van 11/05/2009 betreffende de loonvoorwaarden in de sector van de wijkgezondheidscentra, art. 2, (Koninklijk Besluit van 15/06/2010 | Belgisch Staatsblad van 19/08/2010).
- In de diensten voor het bloed van het Belgische Rode Kruis wordt voor de toepassing van artikel 2§1 van deze collectieve arbeidsovereenkomst verstaan "De 3e categorie: diploma of getuigschrift van lager middelbaar + technisch diploma. Beroepsvorming verworven door praktijk of door opwerking" zoals bepaald in artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 26 januari 2009 betreffende de harmonisatie van de baremieke weddeschalen van de diensten voor het bloed van het Belgische Rode Kruis met de baremieke weddeschalen voor het personeel van de privé-ziekenhuizen (KB 28/06/2009, BS 11/08/2009).

Artikel 3

§1. Al de in deze collectieve arbeidsovereenkomst voorziene lonen, evenals de werkelijk uitbetaalde lonen, worden gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk, overeenkomstig de modaliteiten welke zijn vastgesteld bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmede rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid van de arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal

gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

Zij worden beschouwd als zijnde in overeenstemming met het spilindexcijfer 138.01 (basis 1981) (cfr.102.02 basis 1988), vereffening aan 100 % op 1 januari 1990.

Bij het sluiten van deze collectieve arbeidsovereenkomst geldt de vereffeningcoëfficiënt van 160,84% die sinds 1 december 2012 van kracht is.

§2. Het geïndexeerde maandloon is gelijk aan het door twaalf gedeelde geïndexeerde jaarloon met twee decimalen

Het geïndexeerde uurloon is gelijk aan het door 1976 (in het stelsel van de 38-urenweek) gedeelde jaarloon, met vier decimalen.

De afronding gebeurt door het cijfer na de af te ronden decimaal te verwaarlozen als het lager is dan vijf en door het af te ronden decimaal naar de hogere eenheid te brengen als gelijk is aan of hoger is dan vijf.

Artikel 4

Deze collectieve arbeidsovereenkomst doet geen afbreuk aan gunstigere voorwaarden die reeds bestaan, noch aan de vrijheid van partijen om die in de toekomst overeen te komen.

Artikel 5

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is gesloten voor onbepaalde tijd. Zij kan worden opgezegd door elk van de partijen, mits een opzeggingstermijn van zes maanden, gericht bij een ter post aangetekend schrijven aan de voorzitter van het paritair comité voor de gezondheidsinrichtingen en –diensten.

Deze collectieve arbeidsovereenkomst heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2013, met uitzondering van de ziekenhuizen en de psychiatrische verzorgingstehuizen waar deze collectieve arbeidsovereenkomst uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2014.

Zonder afbreuk te doen aan artikel 4 creëert onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst slechts rechten vanaf de bovenvermelde data van inwerkingtreding.

Artikel 6

De partijen komen uitdrukkelijk overeen dat de voordelen bekomen in de huidige collectieve arbeidsovereenkomst slechts aan de werknemers toegekend worden voor zover de Regering volledig uitvoering geeft enerzijds wat de ziekenhuizen en PVT's betreft aan de beslissing van de Algemene Raad van het RIZIV d.d. 14 oktober 2013 en anderzijds wat de ROB, RVT en dagverzorgingscentra betreft, het engagement zoals verwoord in het akkoord dd. 24 oktober 2012 tussen de bevoegde Ministers en de representatieve werknemersorganisaties.

Bijlage – Loonschaal 1.35

In overeenstemming met het spilindexcijfer 138.01 (basis 1981) (cfr. 102.02 basis 1988), vereffening aan 100% op 1 januari 1990. Bij het sluiten van deze collectieve arbeidsovereenkomst geldt de vereffeningcoëfficiënt van 160,84% die sinds 1 december 2012 van kracht is.

Aantal jaren 1.35

0	14.442,55
1	15.515,16
2	15.656,16
3	15.797,11
4	15.938,09
5	16.079,09
6	16.220,07
7	16.361,05
8	16.502,05
9	16.643,03
10	17.196,23
11	17.365,29
12	17.534,43
13	17.703,51
14	17.872,65
15	18.041,77
16	18.210,85
17	18.379,99
18	18.549,08
19	18.718,22
20	18.887,31
21	19.056,42
22	19.225,53
23	19.394,64
24	19.566,81
25	19.739,24
26	19.911,73
27	20.084,18
28	20.256,69
29	20.429,15
30	20.429,15
31	20.429,15

Anciënniteit bij indienstname

Collectieve arbeidsovereenkomst van 1 juli 1975 tot vaststelling van de berekening van de anciënniteit bij de indienstneming van bepaalde werknemers

C.A.O. 01.07.1975

K.B. 27.04.1977

B.S. 17.05.1977

Artikel 1

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en op het werklieden- en bediendenpersoneel van de instellingen welke onder het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten ressorteren, met uitsluiting van deze voor de tandprothese.

Artikel 2

De bepalingen van deze collectieve arbeidsovereenkomst leggen de regels vast welke op alle werknemers van toepassing zijn, onverminderd de bepalingen van de hoofdstukken II, 2 en III, 2 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 29 januari 1971 van het Nationaal Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten tot vaststelling van de beloningsvoorwaarden van de werknemers der gezondheidsdiensten, gewijzigd bij de collectieve arbeidsovereenkomst van 30 november 1971 en van de hoofdstukken II, 2 en III, 2 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 29 maart 1974, gesloten in het Nationaal Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten, tot vaststelling van de arbeids- en loonvoorwaarden van sommige werknemers, respectievelijk algemeen verbindend verklaard bij de koninklijke besluiten van 28 mei 1971, 10 februari 1972 en 3 december 1974.

Artikel 3

De werknemer die, voor zijn indienstneming, was tewerkgesteld in een instelling van dezelfde aard als deze welke hem in dienst heeft genomen en waarvan de arbeidsonderbreking minder dan een jaar bedraagt, ontvangt, gedurende de eerste drie maanden na zijn indienstneming, het aanvangsminimumloon van de categorie waarbij hij is ingedeeld.

Vanaf de vierde tot en met de twaalfde maand tewerkstelling, wordt de werknemer een anciënniteit toegekend vastgesteld op de helft van het aantal jaren dienst in de instelling waarbij hij laatst was tewerkgesteld. Voor de toepassing van dit lid moet onder "laatste instelling" worden verstaan, de instelling waar de werknemer voor het laatst gedurende ten minste dertien maanden was tewerkgesteld. Vanaf de dertiende maand tewerkstelling, kan de resterende helft van het aantal jaren dienst al dan niet gedeeltelijk of volledig worden aangerekend.

Artikel 4

De werknemer die voor zijn indienstneming was tewerkgesteld in een instelling van een andere aard dan deze welke hem in dienst heeft genomen of waarvan de

arbeidsonderbreking meer dan een jaar bedraagt, ontvangt gedurende de eerste zes maanden na zijn indienstneming het aanvangsminimumloon van de categorie waarbij hij is ingedeeld. Vanaf de zevende tot en met de twaalfde maand tewerkstelling, wordt de werknemer een anciënniteit toegekend vastgesteld op de helft van het aantal jaren dienst in de instelling waar hij laatst was tewerkgesteld. Voor de toepassing van dit lid moet onder "laatste instelling" worden verstaan de instelling waar de werknemer voor het laatst gedurende ten minste dertien maanden was tewerkgesteld. Vanaf de dertiende maand tewerkstelling kan de resterende helft van het aantal jaren dienst al dan niet gedeeltelijk of volledig worden aangerekend.

Artikel 5

Indien het resultaat van de deling, bij de berekening van de helft van het aantal jaren dienst bedoeld in de artikel en 3 en 4, een breuk is, wordt het naar de hogere eenheid afgerond.

Artikel 6

Deze collectieve arbeidsovereenkomst heeft uitwerking met ingang van 1 mei 1974 en is gesloten voor onbepaalde tijd.

Zij kan door een van de partijen worden opgezegd mits een opzeggingstermijn van drie maanden, bij een ter post aangetekend schrijven, gericht aan de voorzitter van het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten.

Anciënniteit cursisten vormingsproject

Collectieve arbeidsovereenkomst van 27 oktober 2003 betreffende de vaststelling van de berekeningswijze van de anciënniteit van de werknemers die met succes een vorming tot verpleegkundige voltooid hebben

C.A.O. 27.10.2003

Artikel 1

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en werknemers van de instellingen die ressorteren onder het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten en die behoren tot de zogenaamde "federale" gezondheidssectoren, met name de privé-ziekenhuizen, de rustoorden voor bejaarden en de rust- en verzorgingstehuizen (ROB-RVT), de diensten voor thuisverpleging, de autonome revalidatiecentra en de bloedtransfusiecentra van het Belgische Rode Kruis.

Onder "werknemers" wordt verstaan: het mannelijk en vrouwelijk werklieden- en bediendepersoneel.

Artikel 2

De werknemer en werkgever kunnen, na het succesvol voltooien door de werknemer van een opleiding tot verpleegkundige, overeenkomen tot een functiewijziging van de werknemer.

Er moet dan een schriftelijk bijvoegsel aan de bestaande arbeidsovereenkomst opgesteld en ondertekend worden door de werkgever en werknemer, dat verplichtend volgende elementen vermeldt:

- de nieuwe functie van verpleegkundige;
- de nieuwe baremaschaal en desgevallend de overeenstemmende categorie;
- de nieuwe baremieke anciënniteit, zoals bepaald in artikel 3 van de huidige collectieve arbeidsovereenkomst;
- de datum van inwerkingtreding van dit bijvoegsel.

Artikel 3

De baremieke anciënniteit van de werknemer, bedoeld in huidige collectieve arbeidsovereenkomst, is de in de vorige functie verworven baremieke anciënniteit, maar geplafonneerd tot de anciënniteit die hij zou hebben kunnen doen gelden als hij zijn loopbaan in de nieuwe loonschaal had aangevat, dus rekening houdend met de aanvangsleeftijd in deze loonschaal.

Indien deze wijze van berekening tot een vermindering van de bezoldiging van de werknemer leidt, zal deze in de nieuwe baremaschaal van een baremieke anciënniteit genieten juist boven het bedrag van de bezoldiging die hij in de oude baremaschaal ontving.

Artikel 4

Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 oktober 2003.

Zij wordt afgesloten voor onbepaalde tijd en kan te allen tijde door ieder der ondertekenende partijen worden opgezegd mits een vooropzeg van drie maanden bij



aangetekend schrijven aan de voorzitter van het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten gericht.